ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 3.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 11-го Января — 1846 — Wilno. PIĄTEK, 11-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 2 Января.

Высочайшая Грамота.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ, НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ,

и проч., и проч., и проч..

—

Любезнѣйшему Сыну Моему,

ГОСУДАРЮ НАСЛѢДНИКУ ЦЕСАРЕВИЧУ.

Отъѣзжая за границу для сопутствованія Государыни Императрицы, Родительницы Вашей, поручилъ Я Вамъ управленіе большаго числа дѣлъ Государственныхъ, въ томъ полномъ убѣжденіи, что Вы, постигая Мою цѣль, Мое къ Вамъ довѣріе, покажете Россіи, что Вы достойны Вашего высокаго званія.

Возвратясь нынѣ по благословенію Божію, удостовѣрился Я, что надежды Мои увѣнчались къ утѣшенію родительскаго Моего, нѣжно Васъ любящаго сердца.

Въ вящшее доказательство Моего удовольствія, жалуемъ Васъ кавалеромъ *Ордена Святаго Равноапостольнаго Великаго Князя Владиміра первой степени*, коего надпись: „*польза, честь и слава*", укажетъ и впредь Вамъ, на что Промыслъ Всевышняго Васъ призываетъ для Россіи.

На подлинной собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

С. Петербургъ,
1-го Января 1846 года.

—

Придворныя Извѣстія.

Во Вторникъ, 1-го Января новаго года, въ которое обыкновенно празднуется торжественный день Рожденія Ея Императорскаго Высочества, Государыни Великой Княгини Елены Павловны, въ Соборѣ Императорскаго Зимняго Дворца отправлена была Божественная Литургія, въ присутствіи Его Величества Государя Императора и Ихъ Императорскихъ Высочествъ: Государя Наслѣдника Цесаревича, Государыни Цесаревны Великой Княгини Маріи Александровны, Государей Великихъ Князей: Николая Николаевича и Михаила Николаевича, Государя Великаго

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 2 go Stycznia.

Najwyższy Dyplomat,

z bożéj łaski

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI

i t. d. i t. d. i t. d.

—

Najukochańszemu Synowi Mojemu,

NASTĘPCY CESARZEWICZOWI.

Wyjeżdżając za granicę dla towarzyszenia Cesarzowéj Jéj Mości, Matce Waszéj, poleciłem Wam zarząd większéj części interessów Państwa, w têm pełném przekonaniu, że Wy, pojmując Mój cel, Moje ku Wam zaufanie, okażecie Rossyi, że jesteście godni wysokiego Waszego powołania.

Powróciwszy teraz z łaski Najwyższego, przekonałem się, że nadzieje Moje spełniły się ku radości Mojego rodzicielskieg», czule Was kochającego serca.

Na tém jawniejszą oznakę Mojego zadowolenia, mianuję Was Kawalerem *Orderu Św Rownego z Apostołami Wielkiego Xięcia Włodzimierza piérwszéj klassy*, którego godł: „*pożytek, cześć i sława*", będzie Wam i nadal skazówką, ku czemu Najwyższa Opatrzność powołuje Was dla Rossyi.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

St. Petersburg,
1-go Stycznia 1846 roku.

—

Nowiny Dworu.

We Wtorek, dnia 1-go Stycznia Nowego Roku, w którym się zwykle obchodzi uroczysta pamiątka Urodzin Jéj Cesarskiéj Wysokości, Wielkiéj Xiężny Heleny Pawłówny, w Kaplicy Cesarskiego Pałacu Zimowego odprawione było Nabożeństwo, w obecności Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości i Ich Cesarskich Wysokości: Następcy Cesarzewicza, Cesarzewny Wielkiéj Xiężny Maryi Alexandrówny, Wielkich Xiążąt: Nikołaja Nikołajewicza i Michała Nikołajewicza, Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza, Wielkiéj Xiężny Maryi Nikołajewny

Князя Михаила Павловича, Государыни Великой Княгини Марiи Николаевны и Супруга Ея Герцога Максимилiана Лейхтенбергскаго, Государынь Великихъ Княженъ Марiи и Екатерины Михаиловнъ.

Члены Государственнаго Совѣта, Министры, Сенаторы, Придворныя Особы, а также Генералы и Штабъ и Оберъ Офицеры Гвардiи, Армiи и Флота находились при сей церемонiи.

По окончанiи Литургiи Его Величеству приносили поздравленiе Члены Святѣйшаго Синода, а потомъ Дипломатическiй Корпусъ.

Вечеромъ столица была иллюминована.

Извѣстiя съ Кавказа.

6-го Декабря 1845 года.

Около половины Ноября, въ Сѣверномъ и Южномъ Дагестанѣ получены были свѣдѣнiя, что значительныя толпы горцевъ собрались подъ начальствомъ нѣсколькихъ Наибовъ за рѣку Каракойсу, и намѣрены вторгнуться въ Акушѣ и Цудахару, или въ Мехтулинскiя Владѣнiя. Командующiе въ томъ краю войсками, Генералъ-Лейтенанты *Лабинцовъ* и Князь *Аргутинскiй-Долгорукiй*, сдѣлали соотвѣтственныя этому распоряженiя. Небольшая часть ближайшихъ войскъ изъ Сѣвернаго Дагестана, подъ командою Подполковника Князя Орбелiана, выступила на встрѣчу непрiятелю; тогда горцы, послѣ неудавшейся попытки овладѣть селенiемъ Кутуша,—гдѣ стойко сопротивлялись имъ жители, — потерявъ кромѣ того нѣсколько человѣкъ замерзшими, отступили съ появленiемъ войскъ нашихъ, а вслѣдъ затѣмъ скопище разбрелось по домамъ. Тишина опять водворилась на томъ пространствѣ, и сборъ горцевъ не имѣлъ ни какихъ послѣдствiй, такъ что оказалось возможнымъ не двигать войскъ Самурскаго Отряда, которыя во все это время спокойно оставались на зимовыхъ своихъ квартирахъ.

По послѣднимъ донесенiямъ, полученнымъ съ Кавказской Линiи и изъ Черноморiи, тамъ все было совершенно покойно, за исключенiемъ появленiя, по временамъ, на лѣвомъ флангѣ самыхъ незначительныхъ хищническихъ партiй, обыкновенно прокрадывающихся въ наши предѣлы для грабежа, и въ то же время разсѣеваемыхъ.

Гарнизонъ Воздвиженскаго Укрѣпленiя продолжаетъ, смотря по удобству, дѣлать для наказанiя сихъ хищниковъ небольшiе набѣги на земли окрестныхъ враждебныхъ горцевъ, и почти всегда возвращается съ запасомъ сѣна или скота, отбитаго у нихъ.

Какъ работы по укрѣпленiю и устройству новыхъ станицъ на Сунжѣ совершенно окончены, и укрѣпленные пункты передовой линiи снабжены провiантомъ на зиму, то, 21-го Ноября, Назрановскiй Отрядъ распущенъ на зимовыя квартиры, за исключенiемъ необходимой части войскъ, оставленной собственно для обороны станицъ.

Но всего отраднѣе извѣстiя, получаемыя съ праваго фланга Кавказской Линiи: мирныя къ намъ отношенiя горцевъ дѣлаютъ тамъ большiе успѣхи; довѣрiе ихъ видимо возрастаетъ, и народы, доселѣ намъ враждебные, ищутъ дружбы и покровительства Русскихъ. Между прочимъ, въ послѣднее время старшина Кизилбековскаго племени, Абазинскаго народа, явился въ крѣпость Прочный Окопъ, съ изъявленiемъ покорности нашему Правительству отъ имени всѣхъ своихъ единоземцевъ: примиренiе этого племени весьма важно для спокойствiя всего праваго фланга.— Къ исправлявшему должность Начальника сего послѣдняго было недавно доставлено въ подлинникѣ письмо, на Арабскомъ языкѣ, Шамиля, къ народамъ, живущимъ на правомъ флангѣ Кавказской Линiи: онъ, между прочимъ, обѣщаетъ имъ въ скоромъ времени прибыть туда, для возстановленiя упадшаго закона Магомета; письмо это, какъ увѣдомили лазутчики, довольно холодно было принято; что же касается до прiѣзда Шамиля, то туземцы хорошо знаютъ, что это невозможно. Генералъ-Лейтенантъ *Завадовскiй* доноситъ, что столь успѣшный ходъ дѣлъ на правомъ флангѣ должно во многомъ отнести къ благоразумной распорядительности Полковника *Рихтера*, котораго, къ общему сожалѣнiю, смерть отъ апоплексическаго удара слишкомъ рано похитила у службы.

2-го Декабря, прибылъ въ Тифлисъ посланный отъ Шаха Персидскаго, съ изъявленiемъ дружескаго расположенiя Его Величества къ Россiи, Мушръ-

i Jéj Małżonka Xięcia Maxymiliana Leuchtenberskiego, Wielkich Xiężniczek: Maryi i Katarzyny Michałówien.

Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Dygnitarze Dworu, oraz Jenerałowie i Sztabs i Ober-Officerowie Gwardyi, Armii i Floty znajdowali się na tym obrzędzie.

Po Mszy Swiętéj składali Jego Cesarskiéj Mości powinszowania Członkowie Świątobliwego Synodu, a potém Ciało Dyplomatyczne.

Wieczorem miasto było oświecone.

Wiadomości z Kaukazu.

6 *Grudnia* 1845 *roku.*

Około połowy Listopada, w północnym i południowym Dagestanie otrzymano doniesienia, że znaczne bandy Górali zebrały się, pod wodzą kilku Naibów, za rzeką Karakojsu, i zamierzają wtargnąć do Akuszy i Cudacharu, albo-też w posiadłości Mechtulińskie. Dowodzący wojskami w tym kraju, Jenerał-Lejtnanci; *Łabincow* i Xiążę *Argutiński Dolgoruki*, wydali stosowne rozporządzenia. Mniejsza część pobliższych wojsk z północnego Dagestanu, pod dowództwem Podpółkownika Xięcia Orbeliana, wystąpiła na spotkanie nieprzyjaciela; wtedy Górale, po bezskuteczném kuszeniu się o opanowanie wsi Katuszy, gdzie im mieszkańcy mężny stawili opór, straciwszy oprócz tego kilku ludzi zmarzłych, cofnęli się na widok wojsk naszych, i następnie cała banda rozeszła się do domów. Spokojność powróciła znowu na wspomnionéj przestrzeni, a zebranie się Górali nie miało żadnych skutków, tak, iż można było nie poruszać wojsk Oddziału Samurskiego, które przez cały czas spokojnie zostawały na swych leżach zimowych.

Podług ostatnich doniesień, otrzymanych z Linii Kaukazkiéj i z nad Czarnego morza, wszystko było tam w zupełnéj spokojności, wyjąwszy zjawienia się kiedy-niekiedy, na lewém skrzydle, nader małych partyj łupiezkich, przekradających się zwykle w nasze granice dla rabunku, i natychmiast rozpraszanych.

Załoga warowni Wozdwiżeńskiéj nie przestaje, w dogodnych porach, dla ukarania tych rabusiów, przedsiębrać małych wycieczek na ziemie okolicznych nieprzyjaźnych Górali. i prawie zawsze wraca z zapasem zabranego im siana lub bydła.

Gdy prace około obwarowania i urządzenia nowych stanic nad Sunżą zupełnie zostały ukończone, i punkta obwarowane linii przodowéj opatrzone są żywnością na czas zimowy, przeto 21-go listopada, oddział Nazranowski rozpuszczono na leże zimowe, wyjąwszy część wojska niezbędną, pozostawioną dla obrony stanic.

Najpomyślniejsze wszakże ze wszystkich wiadomości, nadeszły z prawego skrzydła Linii Kaukazkiéj. Skłonność Górałów do pokoju z nami, czyni tam wielkie postępy; ufność ich widocznie wzrasta, i ludy, dotąd nam nieprzychylne, starają się o przyjaźń i opiekę Rossyan. Między innemi, niedawno, Starszy plemienia Kizilbekowskiego, z narodu Abazinów, przybył do twierdzy *Proczny Okop*, z oświadczeniem uległości naszemu Rządowi, w imieniu wszystkich swoich spółziomków: uśmierzenie tego plemienia nader jest ważném dla spokojności prawego skrzydła.— Były Naczelnik tego skrzydła miał sobie niedawno nadesłaną w oryginale odezwę Szamila w języku Arabskim, do ludów zamieszkałych na prawém skrzydle Linii Kaukazkiéj: w któréj, między innemi, obiecuje im, iż w krótkim czasie do nich przybędzie, dla przywrócenia upadającéj wiary Mahometa. Odezwę tę, jak donieśli szpiegowie, dosyć oziębłe przyjęto; co się zaś tyczy przyjazdu Szamila, krajowcy dobrze o tém wiedzą, iż jest niepodobnym. Jenerał-Lejtnant *Zawadowski* donosi, że tak pomyślny stan rzeczy na prawém skrzydle, w wielkiéj części należy przypisać trafnym rozporządzeniom Półkownika *Richtera*, który, z żalem powszechnym, uderzony apoplexyą, zbyt rychło przez śmierć wydarty został służbie.

— Dnia 2 go Grudnia, przybył do Tyflisu Muszyr-Mirza-Dżafar Chan, (piérwszy radzca ministerstwa spraw zagranicznych w Persyi), jako wysłaniec od Szacha Per-

Мирза-Джафаръ-Ханъ (Главный Совѣтникъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ въ Персіи); 4-го числа, Главнокомандующій сдѣлалъ ему оффиціальный пріемъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 1 Января.

Адресная коммиссія палаты перовъ избрала своимъ президентомъ графа Руа.

— У графа Моле и у Г. Тьера уже нѣсколько дней происходятъ совѣщанія членовъ лѣваго центра, съ цѣлію опредѣленія образа дѣйствія, при предстоящихъ преніяхъ по адрессу.

— Депутаты крайней лѣвой стороны собирались, третьяго дня, въ совѣщательной залѣ палаты депутатовъ, и учредили комитетъ, состоящій изъ семи членовъ, подъ предсѣдательствомъ г-на Дюпонъ де-Лера, который долженъ войти въ сношенія съ разными комитетами о реформѣ выборовъ, учреждаемыми въ Парижѣ и въ провинціяхъ. Въ 12-ти частяхъ Парижа уже образовались такіе комитеты и избрали депутатовъ, долженствующихъ составить центральный комитетъ.

— Мароккскаго посла сопровождаютъ четыре знатныхъ Мароккцевъ и девять офицеровъ, составляющихъ его свиту. Первое изъ этихъ лицъ называется Сидъ-Магомедъ-аль-Леббеди; вся мароккская торговля состоитъ въ его завѣдываніи, и онъ пользуется большою довѣренностію императора; одна изъ его дочерей находится въ замужствѣ за посломъ; это родство, лѣта и опытность даютъ ему значеніе друга и политическаго совѣтника. Сидъ-эль-Хаджъ-эль-Арби-Бель-Аттаръ, начальникъ тетуанской таможни и Шуринъ Паши, занимаетъ второе мѣсто въ его свитѣ; онъ нѣсколько уже разъ посѣщалъ Марсель. Третье изъ этихъ лицъ, есть Сидъ-Могамедъ-Сефаръ, знаменитый ученый, которому ввѣрено было воспитаніе Бенъ-Могамеда-эль-Ашаса. За годъ предъ симъ, отецъ Паши, умирая, совѣтовалъ сыну, чтобы онъ никогда не разлучался съ этимъ ученымъ, который пріобрѣлъ большое вліяніе на бывшаго своего воспитанника. Четвертое лице — Тетуанскій Халифъ, Сидъ-Аммедъ-эль-Аятъ, командиръ регулярныхъ войскъ всей провинціи. Физіогномія его, изображающая откровенность и энергію, съ перваго взгляда показываетъ въ немъ воина; онъ извѣстенъ по своей храбрости и приверженности къ фамиліи Ашашевъ, которая въ продолженіе нѣсколькихъ столѣтій управляетъ Тетуаномъ.

Посланникъ же самъ — человѣкъ молодой, имѣющій не болѣе 28 — 30 лѣтъ отъ роду; онъ роста средняго, лице имѣетъ правильное, черты нѣжныя, взглядъ кроткій, бороду рѣдкую какъ у большей части Арабовъ, темнаго цвѣта, усики небольшіе, руки нѣжныя и опрятныя. По примѣру всѣхъ мароккскихъ военныхъ чиновниковъ, онъ носитъ красную остроконечную шляпу съ кисейною чалмою; голову покрываетъ шарфомъ изъ краснаго кашемира, концы котораго падаютъ на грудь. Одежда его состоитъ изъ широкихъ шараваровъ, нѣсколькихъ камзоловъ, и верхняго платья изъ самой тонкой бумажной ткани; все это покрывается нѣкотораго рода рубашкою съ весьма широкими рукавами: это — джелаба, почти народное платье въ Марокко. Сверхъ джелабы находится поясъ; весь этотъ нарядъ имѣетъ великолѣпный видъ.

Паша Эль-Ашашъ извѣстенъ по своей кротости, благоразумію и щедрости. Онъ пользуется общею любовію Тетуанцевъ. Слишкомъ 10,000 человѣкъ сопровождало его, когда онъ садился на корабль, не смотря на то, что городъ лежитъ въ двухъ миляхъ отъ моря; при отплытіи всѣ желали ему благополучнаго пути. Говорятъ, что онъ имѣетъ векселя на значительныя суммы. Французскіе офицеры, которыхъ онъ въ продолженіи шести дней угощалъ въ Тетуанѣ, отзываются съ восторгомъ о щедрости великодушіи и гостепріимствѣ, оказанныхъ имъ во время ихъ тамъ пребыванія. Одинъ изъ трехъ братьевъ паши всегда лично наблюдалъ за угощеніемъ и прислугою.

2 Января.

Третьяго дня вечеромъ, музыканты расположенныхъ здѣсь полковъ, собрались, по обычаю, подъ

skiego, z oświadczeniem przyjaźnych uczuć tego Monarchy dla Rossyi. Dnia 4 Grudnia, Główno-Dowodzący, przyjmował go urzędownie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 1 stycznia.

Komissya adressowa Izby Parów obrała swym Prezesem Hr. Roy.

— U Hr. Molé i u P. Thiers od kilku dni bywają liczne narady członków Lewego Środka, w celu obrania pewnéj drogi postępowania przy następujących rozprawach nad adressem.

— Deputowani Skrajnéj Lewéj Strony zgromadzili się onegdaj w sali Konferencyonalnéj Izby Deputowanych i wybrali komitet, złożony z siedmiu członków, pod przewodnictwem P. Dupont de l'Eure, który ma wnijść w stosunki z różnemi komitetami reformy wyborczéj, w Paryżu i na prowincyi utworzyć się mającemi. Jakoż w 12 cyrkułach Paryża uorganizowały się już podobne komitety i obrały delegowanych, mających składać komitet centralny.

— Posłowi marokańskiemu towarzyszy czterech znakomitych Marokanów i dziewięciu oficerów, którzy składają jego świtę. Piérwsza z tych osób nazywa się Sid-Mahomed-al-Lebbedi; jest Syndykiem całego handlu marokańskiego i posiada wielkie zaufanie u Cesarza. Oddał w małżeństwo jednę z swych córek Posłowi, a to pokrewieństwo, równie jak jego wiek i doświadczenie, nadają mu przy nim stanowisko przyjaciela i doradcy politycznego. Sid-el-Hadż-el-Arbi-Bel-Attar, administrator ceł w Tetuanie i szwagier Baszy, zajmuje drugie miejsce w jego orszaku; odbył on już kilka podróży do Marsylii. Trzecią z tych osób jest Sid-Mohamed-Sefar, sławny uczony, który kierował wychowaniem Ben Mohameda-el-Aszasz. Zaledwie rok temu ojciec Baszy umierając zalecił synowi, ażeby się nigdy nie rozłączał z tym uczonym, który przeto pozyskał wielki wpływ na swego byłego ucznia. Czwartą osobą jest Kalifa Tetuanu, Sid Ahmed-el-Ajat, dowódzca wojska regularnego całéj prowincyi. Sama jego fizyonomia otwarta i energiczna na piérwszy rzut oka daje poznać wojownika; słynie on jako walczny i znany z swéj przychylności dla familii Aszaszów, która rządzi Tetuanie od kilku wieków.

Co do Posła samego, jestto młody człowiek, nie mający jak 28 do 30 lat, wzrostu średniego, ma twarz regularną, rysy delikatne, wzrok łagodny, brodę rzadką jak u większéj części Arabów, koloru ciemnego; wąsiki małe wązkie, ręce małe, bardzo kształtne i starannie utrzymywane. Jak wszyscy marokańscy urzędnicy wojskowi, nosi czerwoną spiczastą czapkę z turbanem muślinowym na około; głowa obwinięta jest szarfą z czerwonego kaszmiru, któréj końce spadają na piersi. Ubiór jego składa się z szerokich pantalonów, kilku kamzelek, i zwierzchniéj sukni z tkaniny najcięższéj wełny; to wszystko pokrywa pewny rodzaj koszuli bardzo szerokiéj z rękawami w wylotach: jest-to dżelaba, ubiór prawie narodowy w Maroko. Pas otacza dżelabę; cały ten ubiór wygląda wspaniale.

Basza El-Aszasz znany jest ze swéj łagodności, światła i szczodroty, i jest bardzo kochany przez ludność Tetuanu. Przeszło dziesięć tysięcy ludzi towarzyszyło mu przy wsiadaniu na okręt, chociaż miasto o dwie mile odległe jest od morza, i wszyscy głośno życzyli mu szczęśliwéj podróży. Mówią, że posiada wexle do główniejszych negocyantów Marsylii na wielkie summy. Oficerowie francuzcy, którzy przez sześć dni przyjmowani byli u niego w Tetuanie, mówią z uniesieniem o hojności, wspaniałości i serdeczności, jakich doznali w czasie swego tam pobytu. Jeden z trzech braci Baszy zawsze przewodniczył na ich ucztach i kierował służbą.

Dnia 2 stycznia.

Onegdaj wieczorem, muzyki wszystkich stojących tu półków, zebrały się, podług zwyczaju, pod oknami pałacu

(1)

окнами тюльерійскаго дворца и играли разныя симфоніи въ честь королевской фамиліи. Предъ полуднемъ начались поздравленія Короля. Архіепископъ парижскій прибылъ съ знатнѣйшимъ духовенствомъ. Вечеромъ Е. В принималъ членовъ дипломатическаго корпуса, и потомъ — государственнаго совѣта. Вчера, въ 11 часовъ утра, начался пріѣздъ ко двору. Депутаціи разныхъ управленій поочередно поздравляли Его Величество. Папскій Нунцій произнесъ рѣчь отъ имени дипломатическаго корпуса. Здоровье Короля въ столь вожделѣнномъ состояніи, что онъ не чувствовалъ даже усталости. Вчера, въ 8 часовъ утра, вся королевская фамилія находилась въ дворцовой церкви, при совершеніи обѣдни за упокой душъ принцессы Маріи и герцога Орлеанскаго.

— Изъ Венеціи пишутъ, что герцогиня Беррійская находилась тамъ въ большой опасности. Въ спальнѣ ея поставленъ былъ нагрѣвальникъ съ угольемъ. Ложась отдыхать, герцогиня не замѣтила угара, распространявшагося въ комнатѣ. Черезъ нѣсколько часовъ, проснувшись и почувствовавъ головную боль и прочія припадки, предшествующіе удушенію, она едва могла закричать и встать съ постели; но, отошедши нѣсколько шаговъ, упала безъ чувствъ на полъ. Скорымъ пособіемъ приведена она въ чувство, и на другой день, кромѣ небольшаго ослабленія, герцогиня чувствовала себя почти совершенно здоровою.

— Г-нъ Сенъ Маркъ Жирарденъ избранъ директоромъ, а г-нъ Ансело, канцлеромъ французской академіи.

— Изъ Орана отъ 25 го Декабря увѣдомляютъ о стычкахъ между генераломъ Кортомъ и Арабами, въ слѣдствіе коихъ захвачена была добыча и покорено нѣсколько племенъ. Изъ Алжира пишутъ, что генералъ Бедо имѣлъ, 18 Декабря, стычку съ племенемъ Бени-Джаадъ, которое, подъ предводительствомъ Бенъ-Салема готовилось къ мятежу; генералъ Бедо намѣревался отправиться оттуда въ Гамзу.

— Генералъ Буржоли прибылъ изъ Алжира въ Парижъ.

— Г-нъ Дюшато, правящій должность консула въ Танжерѣ, назначенъ генеральнымъ консуломъ и повѣреннымъ въ дѣлахъ въ Марокко, а г-нъ Рошъ будетъ назначенъ консуломъ въ Танжеръ.

— Меръ 1 го округа города Парижа, пригласилъ мароккскаго посланника на балъ, который 17 числа данъ будетъ съ благотворительною цѣлію. Посланникъ поблагодарилъ за лестное приглашеніе участвовать въ благодѣяніяхъ, но объявилъ, что не можетъ дать своего согласія, потому, что будучи гостемъ Короля, онъ не можетъ быть въ публичномъ собраніи безъ соизволенія Его Величества. Ожидаютъ, что онъ прибудетъ на балъ въ сопровожденіи переводчика г на Роша.

— Въ *Courrier de Marseille* пишутъ, что приготовленія къ экспедиціи въ Мадагаскаръ продолжаются.

3 Января.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, министръ финансовъ представилъ проектъ объ окончательной повѣркѣ счетовъ за 1843 годъ, а равно проектъ чрезвычайныхъ дополнительныхъ кредитовъ за 1845 и 1846 годы, и бюджетъ доходовъ и расходовъ на 1846 годъ. При развитіи статей бюджета, министръ обратилъ вниманіе на два предмета, именно: на состояніе запасовъ продовольствія и положеніе кредита; касательно перваго онъ объявилъ, что не имѣетъ ни малѣйшаго опасенія; ибо противъ затрудненій приняты заблаговременно мѣры, утвержденныя правительствомъ; касательно-же кредита, сдѣлалъ замѣчаніе, что избранный способъ отдавать съ публичныхъ торговъ постройку желѣзныхъ дорогъ повлекъ за собою непредвидѣнныя неудобства; значительныя суммы получили оттого другое назначеніе, что имѣло вліяніе на всѣ денежные обороты и преимущественно на уменьшеніе процентовъ; и потому хотя правительство обѣщало представить въ нынѣшнемъ засѣданіи палатъ, проектъ, объ уплатѣ пятипроцентныхъ рентовъ, но казна признала, что мѣра сія теперь не своевременна Министръ изъяснилъ потомъ, что положеніе финансовъ удовлетворительно, и что между доходами и расходами было бы совершенное равновѣсіе, если бы послѣднія событія въ Алжиріи не требовали новыхъ пожертвованій. За симъ морской министръ внесъ проектъ объ отпускѣ 93 милліоновъ на постройку кораблей и укомплектованіе запасовъ въ арсеналахъ. Наконецъ г-нъ Фердинандъ-де-Ластри читалъ докладъ о выборѣ г-на Дельзера

Tuilleryjskiego, i odegrały różne symfonie, na cześć rodziny Królewskiéj. Przed południem zaczęto już składać powinszowania Królowi. Arcybiskup Paryzki przybył z wyższém duchowieństwem Wieczorem przyjmowane było Ciało Dyplomatyczne, a późniéj Rada Stanu. Wczoraj o godzinie 11-éj z rana rozpoczął się zjazd do Tuileryj. Deputacye od rozmaitych władz składały po kolei swe powinszowania. Nuncyusz Apostolski mówił w imieniu Ciała Dyplomatycznego. Król ma się tak dobrze, iż mało zdawał się czuć znużenia z powodu téj uciążliwéj uroczystości. Wczoraj, o godzinie 8-éj z rana, cała rodzina Królewska znajdowała się w kaplicy Tuilleryjskiéj na mszy żałobnéj za duszę Xiężny Maryi i Xięcia Orleańskiego.

— Donoszą z Wenecyi, że Xiężna Berry była tam niedawno w wielkiém niebezpieczeństwie utraty życia. W pokoju jéj sypialnym zapalono ogrzewacz z węglami (brasero). Idąc na spoczynek nie zważała na swąd od węgli, który już dawał się czuć w pokoju. Po kilku godzinach ocknęła się, a czując wielki ból głowy i wszystkie symptomata, poprzedzające uduszenie, zaledwie zdołała krzyknąć o pomoc i wstać z łóżka, gdy postąpiwszy kilka kroków daléj, bez czucia padła na ziemię. Śpieszny ratunek wrócił ją do przytomności, tak, że dnia następnego, oprócz wielkiego osłabienia, czuła się zupełnie zdrową.

— P. Saint Marc Girardin został obrany Dyrektorem, a P. Ancelot Kanclerzem Akademii francuzkiéj.

— Listy z Oranu, z dnia 25 grudnia, donoszą o potyczkach, zaszłych między kolumną Jenerała Korte i Arabami, a których następstwem było zabranie znacznych łupów i poddanie się niektórych pokoleń. Z Algieru piszą, że Jenerał Bedeau, 18 grudnia, miał utarczkę z pokoleniem Beni Dżaad, które pod wodzą Ben-Salema zabierało się do powstania; Jenerał Bedeau zamierzał stamtąd udać się do Hamsa.

— Jenerał Bourjolly przybył z Algieru do Paryża.

— P. Duchateau, tymczasowy Konsul w Tangerze, mianowany został Konsulem Jeneralnym i sprawującym interessa w Marokko, a P. Roche otrzyma posadę Konsula w Tangerze.

— Mer piérwszego cyrkułu Paryża, zaprosił Posła Marokkańskiego na bal, który 17 stycznia dany będzie na cel dobroczynny. Poseł oświadczył, iż mu bardzo pochlebia, że go wezwano do udziału w dziele ludzkości, dodał jednakże, iż przyjścia swego obiecać nie może, gdyż jako gość Króla, sądzi, iż jest obowiązanym nie znajdować się na żadném publiczném zgromadzeniu bez pozwolenia Monarchy. Spodziewają się, że przybędzie na bal, w towarzystwie tłumacza, P. Roche.

— *Courrier de Marseille* donosi, że przygotowania do wyprawy przeciw Madagaskarowi trwają bez przerwy.

Dnia 3 stycznia.

Na dzisiejszém posiedzeniu Izby Deputowanych, Minister skarbu przedstawił projekt do prawa o ostateczném uregulowaniu rachunków za rok 1843 nie mniéj projekt co do nadzwyczajnych kredytów dodatkowych za rok 1845 i 1846, oraz budżet dochodów i wydatków na r. 1846. W rozwinięciu motywów do budżetu, Minister zwrócił głównie uwagę na dwa punkta, to jest: na stan zapasów żywności i na stan kredytu. Co do piérwszego, oświadczył, iż niema żadnego powodu do obawy, i że niedostatkowi zaradzą środki chwilowe, które rząd już przedsięwziął lub przedsięwziąć zamierza; co do kredytu, uczynił uwagę, że obrany sposób wydzierżawiania przez licytacyę kolei żelaznych, pociągnął za sobą nieprzewidziane niedogodności: znaczne summy otrzymały przez to inne wcale niż dawniéj przeznaczenie, co wywarło wpływ na wszystkie interessa pieniężne, a mianowicie na podniesienie stopy procentu; z tego przeto powodu, chociaż rząd był obiecał, iż na tegoroczném posiedzeniu Izb, przełoży projekt o spłaceniu rentów pięcio-procentowych, skarb uznaje porę obecną za niestosowną do takiego kroku. Minister okazał daléj, że położenie skarbu jest zadowolniające, i że zupełna byłaby równowaga między przychodem i rozchodami, gdyby ostatnie wypadki w Algieryi nie wymagały nowych poświęceń. Następnie, Minister marynarki przełożył projekt do prawa o udzielenie 93 milionów na budowę okrętów i dopełnienie zapasów w arsenałach. Nakoniec, P. Ferdynand de Lasteyrie czytał rapport o obiorze P. Delzers w Espalion, i proponował unieważnienie tego wyboru. P Delzers sam bronił swojéj sprawy, Izba jed-

въ Эспальонѣ и предлагалъ уничтожить этотъ выборъ. Г-въ Дельзеръ самъ защищалъ свое дѣло, палата однако же признала выборъ недѣйствительнымъ, и затѣмъ закрыла засѣданіе.

— Адресная коммиссія палаты перовъ назначила графа Порталя своимъ докладчикомъ. Коммиссія палаты депутатовъ въ первый разъ собиралась, вчера, въ отдѣленіи президента, который, согласно существующимъ постановленіямъ, есть вмѣстѣ и предсѣдатель коммиссіи.

— Грудная болѣзнь Королевы начинаетъ возбуждать опасенія.

— Третьяго дня, мароккскій посланникъ, со всею свитою, обѣдалъ у папскаго нунція.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Орана, отъ 20-го, и изъ Альжира отъ 25 Декабря, маршалъ Бюжо, 17 числа с. м., находился въ Аинъ-Тукеріи, въ осьми миляхъ отъ Теньета. Генералъ Юсуфъ, коему не удалось настичь Абд эль Кадера, присоединился къ главному корпусу; въ послѣднее время Эмиръ стоялъ лагеремъ съ 450 ч. конницы, въ племени Бени Тигрине, котораго едва четвертая часть осталась при немъ. Ар бы повсюду покоряются. Маршалъ Бюжо, собравъ 700 женщинъ, дѣтей и стариковъ, также захвативъ 10,000 овецъ и 600 штукъ скота, отправилъ все это въ Теньетъ. Добыча сія получена при нападеніи на племена: Акема, Мессаудъ и Боградъ, стоявшія лагеремъ у Теледемпта и бѣжавшія при приближеніи французскихъ войскъ. Духъ французскаго войска превосходный, и, какъ видно изъ донесенія, послѣ такихъ большихъ трудовъ, войско не жалуется.

5 Января.

Сегодня получены благопріятныя извѣстія о здоровьи Королевы; опасность совершенно прошла.

— Коммиссія палаты депутатовъ, учрежденная для составленія адресса, собралась сегодня, и слушала объясненія министра иностранныхъ дѣлъ, и предсѣдателя кабинета. Засѣданія коммиссіи продолжаются постоянно, и вѣроятно еще только сегодня г-нъ Вите будетъ назначенъ докладчикомъ оной. Въ Четвертокъ, онъ прочтетъ на засѣданіи свой докладъ. Завтрашняго числа розданъ будетъ депутатамъ бюджетъ на 1846 г., и вѣроятно въ концѣ недѣли, будетъ уже разсматриваемъ предварительно по отдѣленіямъ.

— Въ Альжирской газетѣ, отъ 26 Декабря, помѣщено извѣстіе, что Абд эль Кадеръ былъ преслѣдуемъ маршаломъ Бюжо, между Орлеанвилемъ и нижнею Миною, но упредилъ маршала двумя днями похода. Говорятъ, что съ Эмиромъ находится 500 отборныхъ всадниковъ и много иррегулярнаго войска. Неизвѣстно куда направляетъ онъ путь свой; догадываются однако же, что онъ намѣренъ, возмутить едва успокоившіяся племена, обитающія по Шелифу, и двинуться къ Миліанѣ, или, въ случаѣ сопротивленія, отправиться въ землю Флиттасовъ. Въ *Journ. des Débats* утверждаютъ, что такъ какъ невозможно окружить столь значительное пространство, то Эмиръ можетъ быть ускользнетъ: но если бы вздумалъ вторгнуться въ самую Альжирію, то неизбѣжно потерпѣлъ бы пораженіе, потому что для сраженія съ нимъ и поимки его приняты уже мѣры. Извѣстія изъ другихъ частей Альжиріи не столь важны.

— На пароходѣ *Lavoisier*, на которомъ прибылъ изъ Туниса во Францію генеральный французскій консулъ г-нъ Лаго, пріѣхалъ также посланникъ Бея Сиди-Могамедъ Бенъ Аядъ, благодарить Короля, за пожалованный Бею орденъ Почетнаго Легіона. Этотъ посланникъ былъ уже во Франціи 15 лѣтъ тому назадъ, съ поздравленіемъ отъ Бея, по случаю вступленія на престолъ Короля Людовика Филиппа. Говорятъ, что ему поручено также исходатайствовать признаніе Франціею Бея независимымъ владѣтелемъ.

Англія.

Лондонъ, 31 Декабря.

Слухи о перемѣнахъ въ составѣ новаго министерства Сэръ Роберта Пиля подтверждаются. Герцогъ Буклейгъ будетъ предсѣдателемъ совѣта, на мѣсто умершаго лорда Варнклифа; лордъ Элленборо получитъ званіе перваго лорда адмиралтейства, а лордъ Гаддингтонъ, состоявшій нынѣ въ этомъ званіи, приметъ отъ герцога Буклейга должность Хранителя Печати.

nak uznała wybór za nieważny i na tém posiedzenie zamknięto.

— Kommissya adressowa Izby Parów, mianowała Hrabiego Portalis swoim sprawozdawcą. Co zaś do kommissyi Izby Deputowanych, ta wczoraj, po-raz piérwszy, zgromadziła się w gabinecie Prezesa Izby, który, stosownie do przepisów, jest zarazem i jéj Prezesem.

— Słabość piersiowa Królowéj zaczyna przybierać charakter wzbudzający nieco obawy.

— Onegdaj, Poseł Marokkański obiadował wraz ze wszystkimi obcymi Posłami u Nuncyusza Papiezkiego.

— Według ostatnich doniesień z Oranu, pod dniem 20-m, i z Algieru pod 25 m grudnia, Marszałek Bugeaud znajdował się 17-go w Ain-Tukeria, o ośm mil od Teniet. Jenerał Jussuf po bezskutecznem ściganiu Abd-el-Kadera, połączył się z głównym korpusem. Emir ostatecznie obozował z 450 jeźdźcami w pokoleniu Beni-Tigrine, którego zaledwie część czwarta przy nim pozostała. Arabowie ciągle wracają do uległości. Marszałek Bugeaud, zabrawszy 700 kobiet, dzieci i starców, oraz 10,000 owiec i 600 sztuk bydła, wszystko to wysłał do Teniet. Łup ten był owocem napaści wykonanéj u źró'eł Miny, przeciw pokoleniom: Akerma, Messaud i Bograd. które obozowały przy Tegdempt. i pierzchnęły przed oddziałami francuzkiemi. Usposobienie armii jest wyborne, i jak rapport donosi, pomimo tylu trudów wcale nie słychać szemrania.

Dnia 5 stycznia.

O stanie zdrowia Królowéj otrzymujemy dzisiaj najbardziéj zaspokajające doniesienia. Wszelka obawa niebezpieczeństwa już przeminęła.

— Kommissya adressowa Izby Deputowanych zgromadziła się dzisiaj, i słuchała licznych objaśnień Ministra spraw zagranicznych i Prezesa gabinetu. Posiedzenie kommissyi trwa ciągle, i zapewne dziś jeszcze P. Vitet mianowany będzie sprawozdawcą. Przeczyta on we Czwartek (d. 8) swój rapport, na publiczném posiedzeniu. Jutro rozdzielony będzie między Deputowanych budżet z 1846 roku, i zapewne w końcu tygodnia będzie już tymczasowo roztrząsany w biurach.

— Gazety Algierskie z d. 26-go grudnia zawierają wiadomość, że Abd-el-Kader był ścigany między Orleansville i dolną Miną, przez Marszałka Bugeaud, którego jednak o dwa marsze wyprzedził. Emir ma mieć przy sobie 500 wybornych jeźdźców, i mnóstwo wojska nieregularnego. Nie wiadomo, gdzie się zwrócić zamierza: domyślają się tylko, że chce poruszyć zaledwie uspokojone nad Szelifem plemiona i dotrzeć do Milianah, albo też, w razie oporu, udać się do kraju Flittasów. *Journal des Débats* utrzymuje, że gdy niepodobna zewsząd zamknąć tak obszernéj przestrzeni, przeto Emir potrafi może ujść rąk naszych, gdyby jednak zamierzał wtargnąć do saméj Algieryi, zguba jego byłaby nieuchronną. Wiadomości z innych okolic Algieryi są mniéj ważne.

— Parostatkiem *Lavoisier*, który przywiózł z Tunis do Francyi Konsula jeneralnego francuzkiego, P. Lagau, przybył także Poseł Beja, Sidi-Mohammed Ben-Ayad, mający złożyć Królowi podziękowanie od Beja, za przysłanie mu orderu Legii Honorowéj. Tenże sam Poseł był przysłany przed piętnastu laty przez Beja, dla powinszowania Królowi Ludwikowi Filipowi wstąpienia na tron. Mówią, że poselstwo powyższe ma zarazem na celu urzędowe uznanie Beja, jako niezawisłego władzcę, ze strony Francyi.

Anglia.

Londyn, 31 grudnia.

Potwierdzają się wiadomości o zmianach w składzie osób, wchodzących do gabinetu Sir Roberta Peel. Xiąże Buccleugh, w miejsce zmarłego Lorda Wharncliffe będzie Prezesem Rady. Lord Ellenborough wejdzie do ministerstwa na piérwszego Lorda admiralicyi, a Lord Haddington, który dotychczas piastował ten urząd, otrzyma tajną pieczęć, w miejscé Xięcia Buccleugh.

— Всѣ почти члены кабинета возвратились въ столицу, дабы находиться на аудіенціи, назначенной въ Виндзорѣ, 2 Января, въ которой Королева будетъ принимать лорда мера и разныя сословія города Лондона, по случаю представленія прошенія объ уничтоженіи законовъ о хлѣбѣ.

— Не смотря на преобразованіе кабинета Сэръ Р. Пиля, не прекращается слухъ о скоромъ распущеніи парламента, и приготовленіи къ выборамъ постоянно продолжаются во многихъ мѣстахъ государства.

— Почти въ одно время получены третьяго дня донесенія изъ двухъ противоположныхъ странъ міра: изъ Остъ-Индіи и Сѣверной Америки. Съ индійскою почтою доставлены новости изъ Бомбэя, отъ 1 Декабря, изъ Калькуты отъ 21 го Ноября, а съ пароходнымъ пакетъ-ботомъ изъ Нью-Іорка, отъ 15-го Декабря. Сими важными извѣстіями заняты сегодня всѣ здѣшніе журналы.

Въ Азіи начатіе войны съ Сикгами, въ Лагорѣ, было весьма близко; ежеминутно ожидали борьбы между собранными на пенджабской границѣ англійскими войсками и арміею Сикговъ, которая тремя отрядами выступила противъ Англичанъ. Англійскія войска состоятъ изъ 50,000 человѣкъ, снабженныхъ всѣмъ необходимымъ. Донесенія изъ Синда болѣе благопріятны; эта страна наслаждалась спокойствіемъ, и болѣзни въ арміи почти прекратились. Во внутреннихъ частяхъ Индіи не случилось ничего примѣчательнаго.

Извѣстія изъ Соединенныхъ Штатовъ произвели благопріятное впечатлѣніе какъ на публику, такъ равно и на биржу; они подаютъ надежду на мирное окончаніе происходящаго спора относительно орегонской земли. Переговоры между англійскимъ посланникомъ, г-мъ Пакенамомъ и Вашингтонскимъ кабинетомъ, возобновлены съ этою цѣлію.

— Депеши, полученныя адмиралтействомъ, на счетъ экспедиціи Сэръ Джонъ Франклина къ сѣверному полюсу, сообщаютъ, что она 16-го Августа находилась въ сѣверной Гренландіи, на высотѣ Жильбертъ-Зундъ, гдѣ проведетъ зиму, въ ожиданіи благопріятнаго времени для совершенія дальнѣйшаго пути; экипажи кораблей экспедиціи *Erebus* и *Terror* находятся въ отличномъ состояніи.

1 Января.

По оффиціальнымъ извѣстіямъ, составъ новаго кабинета — слѣдующій: Сэръ Робертъ Пиль, первый лордъ казначейства; Сэръ Джемсъ Грагамъ, министръ внутреннихъ дѣлъ; лордъ Линдгурстъ, лордъ канцлеръ; герцогъ Букклейгъ, предсѣдатель тайнаго совѣта; герцогъ Веллингтонъ, главнокомандующій войсками; лордъ Абердинъ, министръ иностранныхъ дѣлъ; гр. Гаддингтонъ, хранитель печати; гр. Рейпонъ, предсѣдатель счетной палаты индійскаго контроля; Г. Гольбурнъ, канцлеръ казначейства; лордъ Гранвиль-Сомерсетъ, канцлеръ графства Ланкастерскаго; гр. Линкольнъ, первый коммисаръ поземельныхъ доходовъ; Г. Сидней-Гербертъ, военный министръ. Вновь поступившіе въ составъ кабинета: гр. Дальгаузи—предсѣдатель отдѣленія торговли, гр. Элленборо; первый лордъ адмиралтейства, графъ Сентъ-Жерменсъ почтъ-директоръ, Г. Гладстонъ министръ колоній.

— Вчера парламентъ, съ обычною церемоніею, закрытъ былъ до 22 числа Января.

— Во флотѣ Соединенныхъ Штатовъ, по изчисленію журнала *Hampshire-Telegraph*, считается 6,100 матросовъ, а въ томъ числѣ 960 природныхъ Американцевъ, прочіе же почти всѣ Англичане. Они получаютъ жалованья по 15 доллеровъ въ мѣсяцъ, и сверхъ того по 2 доллера, если не берутъ натурою раціоновъ грогу. Американской флотъ состоитъ изъ 76 кораблей, (считая въ томъ числѣ и суда ветхія и вышедшія уже изъ употребленія) а именно: — 10 линейныхъ кораблей, 14 фрегатовъ, 23 корветтъ, 8 бриговъ, 8 шонеровъ и 4 пароходовъ. Отъ 40 до 50 ти сихъ судовъ находится въ такомъ хорошемъ состояніи, что немедленно могутъ быть употреблены ко всякому роду службы: Американцы безъ затрудненія могли бы выслать въ море флотилію изъ 5 ти самыхъ большихъ линейныхъ кораблей и 6 первоклассныхъ фрегатовъ.

2 Января.

Вчера, по случаю праздника Новаго года, Королева приказала раздать 686 семействамъ жизненные припасы, а 228 семействамъ одѣяніе.

— Wszyscy prawie Ministrowie gabinetowi wrócili znowu do stolicy, aby znajdować się przy posłuchaniu, które w dniu 2-m stycznia w Windsor, Królowa udzieli Lordowi-Merowi i korporacyom Londynu, dla przyjęcia od nich prośby o zniesienie praw zbożowych.

— Pomimo reorganizacyi gabinetu P. Peela, utrzymuje się jednak wieść o bliskiém rozwiązaniu Parlamentu, i przygotowania wyborcze trwają ciągle w wielu częściach kraju.

— Prawie jednocześnie nadeszły onegdaj nowiny z dwóch przeciwnych stron świata: z Indyi-Wschodnich i Ameryki Północnéj. Poczta indyjska przywiozła nowiny z Bombaj pod dniem 1 grudnia, a z Kalkuty pod d. 21 listopada; parostatek zaś pocztowy *Cambria* z New-Yorku pod d. 15 b. m. Ważne przedmioty obudwóch poczt zajmują dziś tutejsze dzienniki.

W Azyi wybuchnięcie wojny z Sykhami w Lahorze było bardzo blizkie, gdyż co chwi a wyglądano walki między zebranėm przy granicy Pendżabu wojskiem angielskiém i armią Sykhów, która w trzech oddziałach wyruszyła naprzeciw wkraczającym Anglikom. Wojsko angielskie liczy 50 000 ludzi i jest dostatecznie zaopatrzone we wszystko. Nowiny z Sindu są pomyślniejsze: kraj był spokojny i choroby w wojsku prawie ustały. Wewnątrz Indyi nic ważnego nie zaszło.

Nowiny ze Stanów-Zjednoczonych pomyślne sprawiły wrażenie tak w publiczności jak i na giełdzie, gdyż czynią nadzieję spokojnego rozwiązania toczącego się sporu względem krainy Oregon. Układy między Posłem angielskim, P. Pakenham, i gabinetem Washingtońskim, rozpoczęły się na nowo w tym celu.

— Według depeszy otrzymanych przez admiralicyą o wyprawie Sir John Franklina do bieguna północnego, znajdowała się ona d. 16 sierpnia w północnéj Grenlandyi, na wysokości Gilbert-Sound, gdzie ma przepędzić zimę, oczekując na przyjazną porę do odbywania dalszéj podróży. Osady obudwóch okrętów wyprawy: *Erebus* i *Terror* cieszą się wybornėm zdrowiem.

Dnia 1 stycznia.

Oto jest, według wiadomości urzędowéj, skład nowego gabinetu: Sir Robert Peel, piérwszy Lord Skarbu; Sir James Graham, Sekretarz stanu spraw wewnętrznych; Lord Lyndhurst, Lord-Kanclerz; Lord Buccleugh, Prezes Tajnéj Rady; Xiążę Wellington, naczelny dowódzca wojska; Hr. Aberdeen, Sekretarz do spraw zagranicznych; Hr. Haddington, Lord Wielki Pieczętarz; Hr. Ripon, Prezes wydziału kontrolli Indyjskiéj; P. Goulburn, Kanclerz skarbu; Lord Granville-Somerset, Kanclerz hrabstwa Lankastru; Hr. Lincoln, piérwszy kommisarz dochodów ziemskich; P. Sidney-Herbert, Sekretarz wojny. Nowo wstąpili następni członkowie: Hr. Dalhousie, Prezes wydziału handlu; Hr. Ellenborough, piérwszy Lord admiralicyi; Hr. St-Germans, Pocztmistrz jeneralny; P. Gladstone, Minister osad.

— Wczoraj, ze zwykłemi formalnościami, odroczono parlament do d. 22-go stycznia.

— Całkowita flota Stanów-Zjednoczonych, według pisma *Hampshire-Telegraph*, liczy 6,100 majtków, z których 960 rodowitych Amerykanów, reszta wszyscy prawie są Anglicy; pobierają miesięcznie po 15 dollarów płacy, a prócz tego jeszcze 2 dolary, jeżeli nie biorą racyi grogu w naturze. Flota Amerykańska, nie wyłączając okrętów starych i z użycia wyszłych, liczy 76 okrętów, to jest: 10 liniowych, 14 fregat, 23 korwety, 8 brygów, 8 szonerów, i 4 statki parowe. 40—50 z tych statków są w tak dobrym stanie, że mogą być natychmiast użyte do wszelkiego rodzaju służby, i Amerykanie, bez trudności, mogliby w ciągu jednego miesiąca wyprawić pod żagle flotę, złożoną z 5-ciu okrętów liniowych piérwszéj wielkości i sześciu fregat piérwszéj klassy.

Dnia 2 stycznia.

Wczoraj, jako w dzień Nowego Roku, Królowa kazała rozdać 486 ubogim rozdzinom wsparcie w żywności, a 228 takimże rodzinom wsparcie w odzieży.

— Противники законовъ о зерновомъ хлѣбѣ, равно какъ и приверженцы оныхъ, всѣми силами стараются склонить на свою сторону общественное мнѣніе, и съ сею цѣлію, во многихъ мѣстахъ Англіи бываютъ собранія и произносятся рѣчи, въ коихъ первые не скрываютъ надежды своей одержать верхъ, а послѣдніе не могутъ скрыть своего опасенія. По сему поводу, въ министерскомъ журналѣ *Standard*, который при томъ есть орудіе партіи земледѣльцевъ, пишутъ слѣдующее: „Время дорого; чрезъ три недѣли соберется парламентъ и кабинетъ необходимо долженъ выбрать ту или другую дорогу. Если однако въ продолженіе этого времени, англійская нація изъявитъ свое рѣшительное мнѣніе, то путь который изберутъ министры не можетъ подлежать сомнѣнію“ Между тѣмъ успѣхи собраній противъ закона о хлѣбѣ съ каждымъ днемъ увеличиваются и добровольныя приношенія собранныя на первой недѣлѣ, составляютъ слишкомъ 72,000 фунт стерл.

— Подтверждается извѣстіе о томъ, что англійское правительство намѣрено учредить на островѣ Борнео морской военный постъ; послѣ чего, вѣрно, послѣдуетъ овладѣніе нѣкоторою частію сего огромнаго острова, который можетъ считаться почти материкомъ. Въ нѣкоторыхъ журналахъ удивляются даже тому, что правительство прежде не подумало объ этомъ, имѣя въ виду близость Индіи и важность сего поста въ отношеніи производящейся съ Индіею торговли.

— Tak przeciwnicy praw zbożowych, jako i ich stronnicy, dokładają największych usiłowań, aby opiniją publiczną przeciągnąć na swoję stronę, i w tym celu na wielu punktach Anglii, odbywają się zgromadzenia, i miewane są mowy, w których piérwsi nie tają się z nadzieją odniesienia zwycięztwa, drudzy zaś obawy swéj ukryć nie mogą. Z tego powodu *Standard* pismo ministeryalne, a razem organ stronnictwa rolniczego, tak się wyraża: „Czas jest krótki, za trzy tygodnie parlament się zgromadzi, i gabinet nieodzownie jednę lub drugą musi obrać drogę. Jeżeli jednak w tym przeciągu czasu, lud angielski wyraźnie zdanie swoje objawi, wtenczas droga, jaką obiora doradzcy Korony, nie może być wątpliwą.“ Tymczasem, postępy stowarzyszenia przeciw prawom zbożowym codziennie się wzmagają, i składka dobrowolna, przez toż zgromadzenie zbierana, w piérwszym tygodniu przyniosła przeszło 72,000 f. s.

— Potwierdza się wiadomość, że rząd angielski ma zamiar ustanowienia na wyspie Borneo stacyi morskiéj i wojennéj, poczém nastąpi zapewne opanowanie części téj wyspy, tak ogromnej, iż może się za oddzielny ląd poczytywać. Niektóre gazety oświadczają nawet podziwienie, że rząd dawniéj o tém nie pomyślał, ze względu na blizkość Indyi i ważność tego stanowiska dla handlu Indyjskiego.

Бельгія.

Брюссель, 17 Декабря.

Вчера, въ день рожденія Короля, происходило торжественное открытіе новой академіи наукъ, въ присутствіи Короля, министровъ, дипломатическаго корпуса и всѣхъ сановниковъ Королевства. Баронъ Стассаръ, съ депутаціею, встрѣтилъ Короля рѣчью, на которую Е. В. отвѣчалъ весьма милостиво, изчисляя заслуги, сдѣланныя брюссельскою академіею по части литературы.

— Вчерашняго числа палата депутатовъ начала совѣщанія, касательно утвержденія трактата, заключеннаго въ Соединенными Штатами.

— 13-го Декабря, какъ утверждаютъ, заключенъ наконецъ въ Парижѣ новый торговый трактатъ, въ видѣ возобновленія конвенціи, 16-го Іюля 1842 года, между Франціею и Бельгіею; трактатъ сей представляетъ намъ болѣе выгодъ, чѣмъ можно было сего ожидать, при встрѣчавшихся затрудненіяхъ, тѣмъ болѣе, что онъ могъ и совершенно не состояться, однако послѣ взаимныхъ уступокъ, успѣли привести въ исполненіе обоюдныя желанія.

Belgia.

Bruxella, 17 grudnia.

Wczoraj, jako w rocznicę urodzin Króla, otwarta została uroczyście nowa Akademia umiejętności, w obec Monarchy, Ministrów, Ciała Dyplomatycznego i wszystkich dygnitarzy Królestwa. Baron Stassard, na czele deputacyi, powitał przemową Króla, na którą Monarcha łaskawie odpowiedział, wymieniając zaszczytne zasługi Akademii Bruxelskiéj w literaturze.

— Izba Reprezentantów rozpoczęła wczoraj rozprawy nad projektem do prawa co do sankcyi traktatu, zawartego ze Stanami Zjednoczonemi.

— W dniu 13 grudnia, jak zapewniają, zawarty został nareszcie w Paryżu nowy traktat handlowy, jako ponowienie konwencyi z d. 16 lipca 1842 r. między Francyą i Belgią, i większe zapewnia korzyści, niż tego przy zaszłych trudnościach spodziewać się można było; zwłaszcza że, jak głoszono, miał wcale nie przyjść do skutku. Po wzajemnych jednak ustąpieniach spełnione zostały obustronne życzenia.

Италія.

Римъ, 20 Декабря.

Послѣ многихъ неудачныхъ усилій, Іезуитскій орденъ получилъ наконецъ дозволеніе, въ которомъ донынѣ Англія рѣшительно отказывала, учредить одно изъ своихъ заведеній на островѣ Мальтѣ; дозволеніе сіе исходатайствовано настоятельными просьбами самихъ жителей. Королевскою грамотою переданъ Іезуитамъ древній монастырь Санъ Паоло, который уже приготовленъ сообразно новому своему назначенію. Восемдесятъ юношей первѣйшихъ мальтійскихъ фамилій, и между ними много Англичанъ, приняты уже въ заведеніе, которое состоитъ подъ веденіемъ Патера Эмонда.

— Послѣднія событія въ Римини должны были внушить революціонерамъ, что имъ нечего надѣятся отъ своихъ попытокъ; не смотря однако на то, они не оставили прежнихъ своихъ происковъ. Комитетъ возмутителей нанялъ б. генерала испанскихъ войскъ Прима, который прибылъ изъ Марсели въ Ливорно подъ именемъ полковника Реусса, съ цѣлію принять начальство надъ заговорщиками въ Римскихъ правинціяхъ. Они наняли суда, долженствующія доставить на разные пункты берега Адріатическаго моря возмутителей, кои имѣютъ собраться на островахъ Мальтѣ и Корфу. Папское правительство, получивъ увѣдомленіе обо всемъ этомъ, предприняло рѣшительныя мѣры къ уничтоженію этихъ покушеній.

Тотчасъ по полученіи здѣсь извѣстія о постановленіи испанскаго правительства, вслѣдствіе коего

Włochy.

Rzym, 20 grudnia.

Po wielu próżnych usiłowaniach Towarzystwo Jezusowe otrzymało nakoniec pozwolenie, którego mu dotąd Anglia wręcz odmawiała, ustanowienia jednego ze swych naukowych zakładów na wyspie Malcie; pozwolenie to wyjednane zostało przez usilne prośby samych mieszkańców. Reskryptem Królewskim odstąpiony został Jezuitom dawny klasztor San Paolo, który już został urządzony stosownie do swego nowego przeznaczenia. Ośmdziesiąt młodych ludzi z piérwszych rodzin Maltańskich, a między nimi wielu Anglików, przyjęci już zostali do zakładu który zostaje pod kierunkiem X. Esmonde.

— Ostatnie wypadki w Rimini powinny były nauczyć rewolucyonistów, że nie mają się niczego ze swych pokuszeń spodziewać. Mimo to, nie zaniechali dawnych zamachów. Komitet wichrzycieli zwerbował Jenerała niegdyś wojsk hiszpańskich, Prima, który przybył był z Marsylii do Liworno pod imieniem Półkownika Reuss, ażeby stanąć na czele spiskowych w prowincyach Rzymskich. Najęto także okręty, które miały wysadzać na rozmaitych punktach morza Adryatyckiego powstańców, którzy mieli się zbierać na wyspach Malcie i Korfu. Rząd Papiezki, uwiadomiony o tém wszystkiém, przedsięwziął dzielne środki ku zniweczeniu tych zamachów.

Jak skoro doszła tu wiadomość o postanowieniu Rządu hiszpańskiego, skutkiem którego, pełnienie obowiązków

(2)

совершеніе обязанностей священника имѣетъ быть воспрещено духовнымъ лицамъ, кои посвящены будутъ въ санъ свой въ какомъ либо другомъ мѣстѣ, а не въ своей епархіи, Папа велѣлъ объявить г-ну Кастилло и Айэнса, что Его Святѣйшество находится въ необходимости прекратить всѣ сношенія съ Испаніею, до тѣхъ поръ, пока сказанное постановленіе не будетъ уничтожено и пока правительство не обезпечитъ содержанія духовенства. Г. Кастилло отправилъ немедленно курьера въ Мадритъ съ донесеніемъ объ этомъ постановиленіи Папы.

— 1 Января 1846 года, правительство въ первый разъ намѣрено обнародвать статистическія таблицы, въ которыхъ будутъ означены — пространство земли и число жителей всякой легаціи и делегаціи.

Туринъ, 13 *Декабря.*

По случаю вступленія въ Сардинскую службу двухъ сыновей Дона-Карлоса, помѣщенія ихъ въ Королевскомъ дворцѣ, а равно по поводу оказываемыхъ имъ почестей и по причинѣ сдѣланнаго Донъ-Карлосу здѣсь пріема, здѣшнее правительство признало нужнымъ обнародовать, что въ этомъ не заключилась и не можетъ заключаться ни какой демонстраціи ни въ пользу, ни противъ политическихъ притязаній сего послѣдняго.

Т у р ц і я.

Константинополь, 10 *Декабря.*

— Въ дипломатическихъ обществахъ разнесся слухъ, что Порта предположила отправить министра торговли, Галиля-Пашу, въ Лондонъ, на мѣсто Шекибъ-Эффендія. Не извѣстно, кто будетъ преемникомъ Галиля-Паши, удаленія коего изъ министерства всѣ вообще желаютъ; но отправленіе его въ Англію не льзя почитать дѣломъ политики, такъ какъ онъ, будучи начальникомъ флота, удалилъ отъ службы адмирала Валькера, и этимъ самымъ навлекъ на себя невыгодное мнѣніе въ Лондонѣ.

Сегодня, на Турецкомъ пароходѣ, возвратился сюда изъ Туниса коммисаръ Порты, Селимъ-Бей. Онъ привезъ Султану отъ Тунискаго-Бея богатые подарки, и въ числѣ прочихъ, четверку арабскихъ лошадей, отличной породы. Чиновникъ сей былъ и на островѣ Кандіи, и отъ тамошняго губернатора привезъ также подарки Султану. Но въ Александріи не былъ.

— Турки продолжаютъ отбирать оружіе у жителей ливанскихъ горъ, но только у Христіянъ, а Друзы, Мутуалисы и Мусульмане носятъ оружіе по прежнему. Горцы въ отчаяніи; ибо при этомъ хлѣбъ чрезвычайно вздорожалъ. Шекибъ-Эффенди, выѣхалъ изъ Деиръ эль-Камара, и Христіянскіе начальники освобождены. Марониты съ сожалѣніемъ вспоминаютъ правленіе Мегмеда Али, и не постигаютъ равнодушія, съ которымъ европейскія державы допускаютъ Мусульманъ преслѣдовать сирійскихъ христіанъ.

14 *Декабря.*

11-го числа с. м, Решидъ-Паша, прибылъ въ столицу, какимъ-то счастливымъ случаемъ, въ ту самую минуту, когда въ сералѣ совершался обрядъ Ригіабъ, во время коего, всѣ знатные чиновники цѣлуютъ ногу Султана, въ знакъ уваженія и поздравленія съ праздникомъ Байрама Решидъ Паша, тотчасъ по выходѣ на берегъ, отправился въ сераль, и принялъ участіе въ этой церемоніи, что многіе Турки почли хорошимъ предвѣщаніемъ, и онъ былъ милостиво принятъ Султаномъ. Съ тѣхъ поръ онъ уже два раза приглашаемъ былъ въ сераль, гдѣ въ особомъ кабинетѣ, Султанъ совѣщался съ нимъ о дѣлахъ государственныхъ. 13-го числа, вступилъ онъ въ должность министра иностранныхъ дѣлъ, а правившій эту должность Али-Эффенди, назначенъ его помощникомъ. Гг. Буркене, сэръ Стратфордъ-Канингъ, и графъ Штюрмеръ, были ужд съ визитами у новаго министра.

kapłaństwa wzbronione być ma duchownym, którzy odbiorą święcenie gdziekolwiek indziéj jak we właściwéj dyecezyi. Papież rozkazał oznajmić P. Castillo y Ayensa, iż widzi się zmuszonym zerwać wszelkie stosunki z Hiszpanią, dopokąd takie postanowienie nie będzie odwołane i dopókąd Rząd nieopatrzy utrzymania Duchowieństwa. P. Castillo wysłał natychmiast umyślnego gońca do Madrytu, z wiadomością o tém postanowieniu Ojca Świętego.

— Od 1 stycznia 1846, rząd po raz piérwszy ogłosi tabelle statystyczne, w których powierzchnia i ludność każdéj legacyi i delegacyi oznaczone będą.

Turyn, 13 *grudnia.*

Z powodu wejścia do służby Sardyńskiéj dwóch synów Don Karlosa, ich mieszkania w pałacu Królewskim, oraz z przyczyny innych okazywanych im honorów, niemniéj z powodu sposobu, jakim tu został przyjęty sam Don Karlos, rząd tutejszy uznał za stosowne ogłosić, że wszystko to nie jest i nie powinno być uważane, ani za uznanie, ani za zaprzeczenie jakichbądźkolwiek pretensyi politycznych.

T u r c y a.

Konstantynopol 10 *grudnia.*

W towarzystwach dyplomatycznych rozeszła się pogłoska, że Porta postanowiła wysłać Ministra handlu, Halil-Baszę do Londynu na miejsce Szekib Efendego. Dotychczas nie wiadomo, kto będzie następcą Halila, a chociaż oddalenie jego z ministerstwa jest bardzo pożądane, przecież wysłania go do Anglii nie można uważać za trafny postępek polityczny; Halil Basza bowiem, będąc wielkim Admirałem, usunął ze służby Admirała Walker, co mu zjednało złą opinią w Londynie.

— Dzisiaj powrócił z Tunis do Stambułu parostatkiem *Esseri Dzedid*, Kommissarz turecki Selim-Bej. Przywozi on dla Sułtana znaczne podarunki od Beja, a między innemi, cztéry pyszne konie Arabskie. Po drodze wysiadał na ląd w Kandyi, gdzie mu tameczny Gubernator Mustafa-Basza wręczył także dla Sułtana podarunki. Do Alexandryi Selim-Bej wcale nie zawijał.

— Z Bejrutu donoszą: Turcy zajmują się ciągle rozbrajaniem biédnych mieszkańców Libanu; atoli cios ten wymierzony został tylko przeciw Chrześcianom, albowiem Druzowie Mutualisi i Muzułmani noszą broń jak dawniéj. Do téj klęski dodać należy nadzwyczajną drożyznę zboża, która Górali przyprowadza do rozpaczy. Szekib-Efendi opuścił Deir-el-Kamar, a naczelników chrześcijańskich wypuszczono na wolność. Maronici żałują rządów Mehmed-Alego i nie mogą pojąć obojętności, z jaką Państwa Europejskie dozwalają Turkom wytępiać Chrześcian Syryjskich.

Dnia 14 *grudnia.*

Dnia 11-go rano, Reszyd-Basza przybył do stolicy. Szczęśliwy przypadek zdarzył, że właśnie w téj chwili obchodzono w Seraju obrzęd Rigiab, przy którym wszyscy Dygnitarze całują nogę Sułtańską, na znak życzeń i hołdu w święto Bejramu Reszyd Basza, zaraz po wyjściu ze statku, udał się do Seraju, i miał udział w téj uroczystości, co Turcy wzięli za dobrą wróżbę. Jakoż został jak najłaskawiéj przyjęty przez Monarchę, i od tego czasu już dwukrotnie był przywoływany do Seraju, gdzie w oddzielnym pokoju Sułtan naradzał się z nim o sprawach państwa. Dnia 13 go objął on obowiązki Ministra spraw zagranicznych. Ali-Effendi, tymczasowo pełniący te obowiązki, mianowany jest zastępcą Ministra. PP. Bourqueney, Sir Stratford Canning i Hrabia Stürmer odwiedzili już nowego Ministra.

ВИЛЬНА. въ Тип. Θ. Гликсберга — Печ. позвол. 11-го Января 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*